

11 Nisan Parkinson Hastalığı Farkındalık Gününde Kırmızı Lalenin Hikayesi ve Bizim Kırmızı Lalelerimiz

Parkinson Hastalığının sembolü, Parkinson lalesi olarak kabul edilen kırmızı laledir.

1980 yılında kendisi de Parkinson hastası olan Hollandalı bir bahçıvan çok özel ve sonrasında ödüller alan bir kırmızı lale yetiştirir ve Parkinson hastalığını ilk

tanımlayan hekimin onuruna lalesine 'Dr. James Parkinson' adını verir. 11 Nisan 2005'ten itibaren de bu lale tüm dünyada Parkinson hastalığı sembolü olarak kabul edilir ve her yıl 11 Nisan'da dünyanın her yerinde Parkinson hastalığında farkındalığı arttırmak için etkinlikler düzenlenir.

Parkinson ile ilgilenen Kıbrıslı bir Nöroloji hekimi olarak ne zaman kırmızı lale sembolünü görsem hep bize özgü kırmızı Kıbrıs lalerimizi hatırlarım.

Aslında bu durum hastalığın şu özelliği ile de ilişkilendirilebilir. Parkinson hastalığı için tüm dünyada tanıda kullandığımız çok temel özellikler vardır. Ancak hekimler olarak hep şuna vurgu yaparız 'hastalık yoktur hasta vardır'. Nasıl her toprağa özgü, adamıza özgü kırmızı lalelerimiz var ise, Parkinson hastalarının bireysel veya ait oldukları topluma özgü özellikleri de vardır. Bu özellikler hastalıklarının seyrini etkilemektedir.

Parkinson hastalığı görülme sıklığı ilerleyen yaşla birlikte artmaktadır. Tanısı için en temel belirtileri hareketlerde yavaşlama olması, ellerde özellikle istirahat sırasında olan titremeler ve gövde katılığıdır. Bu temel belirtilerde bile hastalar arasında farklılıklar gözlenebilmektedir. Bazı hastalarımızın hastalığına daha çok titremeler hakim olurken bazı hastalarımızın hastalığında hareket yavaşlığı ön planda olmaktadır. Bu temel belirtiler yanında hastalığa eşlik edebilecek çok geniş yelpazadaki ek yakınmalar da hiç atlanmadan periodik olarak takip edilmelidir. Hastalığa eşlik edebilecek ve hatta hastalığın hareketlerle ilgili belirtilerinden de önce ortaya çıkabilen kabızlık sorunu hastaların konforunu etkileyen yaygın bir sorun olarak ortaya çıkmaktadır. Bunun yanında hastalık seyrinde bazı hastalarda gövdede eğilmeler, depresyon, uyku sorunları, unutkanlıklar, yutma sorunları gözlenebilmektedir. Yakın dönemde Parkinson hastalarımızın özelliklerini incelediğimiz bir çalışmamız bizlere gösterdi ki hastaların yarısına yakınında gövdede öne veya yana eğilmeler olabiliyor. Bazı hastalarda

bunun şiddeti çok daha fazla olabiliyor. Bu gövdede eğilmelere sahip olan hastalarda yürümede dengesizlik ve düşmeler daha fazla izleniyor. Hastalığın temel belirtileri yanında hastalığın eşlikçilerinin de izlemi hastaların hayat kalitesini arttırmak açısından çok önemlidir. Parkinsonda hem temel hem bu eşlikçi belirtilere yönelik tedaviler ne kadar erken başlanır ise hastalık seyri de daha yüz güldürücü olmaktadır. Bu nedenle toplumun hastalığın tüm bu belirtilerine yönelik farkındalığının artması ve Parkinson hastalarının periodik takipleri bu süreci en olumlu etkileyecek unsurlar olacaktır.

Doç. Dr. Amber Eker Bakkaloğlu

DAÜ Dr. Fazıl Küçük Tıp Fakültesi